

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnara a soudkyň JUDr. Hany Douskové a Mgr. Adély Kaftanové v řízení o pozůstalosti

zůstavitele **Václava P.**, narozeného dne xxx
posledně bytem xxx, xxx
zemřelého dne xxx se zanecháním závěti a listiny o vydědění

za účasti **a) Heleny Š.**, narozené dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupené advokátem doc. JUDr. Ing. Danielem Novákem, CSc.
sídlem Soběslavská 68, 130 00 Praha 3

b) Dagmar B., narozené dne xxx
bytem xxx

c) Andrey V., narozené dne xxx
bytem xxx, xxx

d) Michaely P., narozené dne xxx
bytem xxx, xxx
všech zastoupených advokátem JUDr. Vojtěchem Filipem
sídlem Čechova 11, 370 04 České Budějovice

k odvoláním Dagmar B., Andrey V. a Michaely P. – účastnic b), c) a d) (shora) proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 13. 5. 2020 č. j. 27 D 481/2019-123,

takto:

Usnesení soudu I. stupně se ve výrocích II., III., IV. a V. **zrušuje** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Usnesením z 13. 5. 2020 soud I. stupně stanovil ke dni smrti zůstavitele obvyklou cenu majetku a jiných aktiv pozůstalosti částkou 2 802 938,39 Kč, výši dluhů a dalších pasiv pozůstalosti částkou 36 446,00 Kč a čistou hodnotu pozůstalosti částkou 2 766 492,39 Kč (výrok I.) Potvrdil nabytí dědictví, jež bylo podrobně specifikováno pod položkami II.1 – II-9, účastníci a) Heleně Š. coby závětní dědičce (výrok II.), určil, že odměnu soudního znalce Ing. Neumanna ve výši 2 000 Kč zaplatí účastnice a) do 3 dnů od právní moci usnesení na účet Obvodního soudu pro Prahu 10 (výrok III.) a že odměnu soudní komisařky – notářky JUDr. Voclové, včetně hotových výdajů a DPH v celkové výši 27 908,10 Kč, je taktéž povinna zaplatit účastnice a) s tím, že tyto náklady jsou kryty v plné výši zálohou složenou v hotovosti v notářské kanceláři (výrok IV.), a konečně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
2. Ve svém rozhodnutí soud I. stupně vyšel ze zjištění, že zůstavitel byl k datu své smrti rozvedený, žil ve společné domácnosti s Helenou Š., nar. xxx, měl tři dcery a zanechal závět' a prohlášení o vydědění ze dne 11. 12. 2017, sepsané notářským zápisem N 263/2017, NZ 266/2017, Mgr. Šárkou Matějčkovou, notářkou v Praze. V tomto svém pořízení pro případ své smrti povolal za dědičku celé své pozůstalosti svoji družku Helenu Š. a současně vydědil všechny své dcery Andreu, Michaelu a Dagmar a jejich potomky s odvoláním na ust. § 1646 odst. 1, písm. b) o. z. a

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrdličková.

s odůvodněním, že ani jedna z nich o něho neprojevuje opravdový zájem. Důvody vydědění ve svém pořízení podrobně popsal.

3. Závětní dědička Helena Š. uznala závěť zůstavitele, dědictví neodmítla a uplatnila výhradu soupisu pozůstalosti.
4. Nepominutelné dědičky, dcery Andrea V., Dagmar B. a Michaela P., byly vyrozuměny o závěti a prohlášení o vydědění a o právu nepominutelného dědice dle § 1642 a § 1643 o. z. písemným sdělením ze dne 7. 5. 2019. Všechny dcery ve svých písemných prohlášeních uvedly, že závěť ani prohlášení o vydědění neuznávají, s odvoláním na ust. § 1538 obč. zák. uvedly, že závěť musí být sepsána s rozvahou, vážně a bez donucení. Namítly nepravdivost většiny údajů. S odvoláním na rozsudek NS čj. 21 Cdo 4392/2017 byly nepominutelné dědičky soudem I. stupně poučeny o důsledcích svého vydědění.
5. Soud I. stupně odkázal na ust. § 1642 a § 1643 o. z., podle něhož jsou děti zůstavitele a nedědí-li, pak jejich potomci, nepominutelnými dědici, kterým náleží z pozůstalosti povinný díl. Nepominutelní dědici jsou účastníky řízení o pozůstalosti, jde-li v něm o soupis pozůstalosti, určení obvyklé ceny pozůstalosti a o vypořádání jejich povinného dílu (§ 113 z. ř. s.). Odkázal rovněž na ust. § 1646 odst. 1 o. z., podle něhož lze ze zákonných důvodů nepominutelného dědice vydědění z jeho práva na povinný díl vyloučit, anebo jej v jeho právu zkrátit.
6. Vzhledem k tomu, že nepominutelný dědic nemá právo na dědický podíl z pozůstalosti, nýbrž jen na peněžní částku rovnající se hodnotě jeho povinného dílu (§ 1654 odst. 1, první věta o. z.), stává se, pokud mu není dědický podíl zůstavitelem zanechán, pouhým věřitelem dědice, tudíž mu nesevďčí dědické právo po zůstaviteli.
7. Pokud nepominutelní dědicové uznávají platnost zůstavitelem sepsané závěti a listiny o vydědění a domáhají se svého povinného dílu tím, že zpochybňují důvodnost svého vydědění, pak nevzniká spor o dědické právo, ale spor o nárok nepominutelných dědiců na povinný díl.
8. Nepominutelní dědicové se mohou žalobou domáhat vůči dědici zůstavitele plnění spočívajícího ve vyplacení jejich povinného dílu v penězích.
9. Poz. dcery byly přítomny při soupisu aktiv a pasiv pozůstalosti, měly možnost vyjádřit se k tomuto soupisu a k ocenění majetku náležejícího do pozůstalosti, žádné námítky však nevznesly.
10. V souladu se závětí zůstavitele a ust. § 185 odst. 1, písm. a) z. ř. s. tak soud I. stupně potvrdil nabytí veškerého majetku zůstavitelem zanechaného účastnicí a) – závětní dědičce Heleně Š.
11. O povinnosti k zaplacení odměny soudního znalce, odměny soudní komisařky, náhrady hotových výdajů a náhrady za DPH, jež byla uložena jedinému dědici, který nabyl dědictví, které není předlužené, soud I. stupně rozhodl s odkazem na ust. § 108, odst. 1, písm. a) z. ř. s. Výrok o nákladech řízení vychází z ust. § 23 a § 128 z. ř. s.
12. Proti usnesení podaly odvolání účastnice b), c) a d) Dagmar B., Andrea V. a Michaela P. Všechny tři dcery zůstavitele shodně zpochybňovaly důvody, jež zůstavitel v závěti a prohlášení o vydědění sepsaném formou notářského zápisu ze dne 11. 12. 2017 uvedl, označily je za nepravdivé, a prohlášení o vydědění tudíž za neplatné.
13. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a o. s. ř. usnesení soudu I. stupně a nařídil odvolací jednání. Účastnice následně požádaly o jeho odročení s tím, že v průběhu odvolacího

řízení došlo mezi účastnicí a) – závětní dědičkou Helenou Š. na straně jedné a účastnicemi b), c) a d) – dcerami zůstavitele na straně druhé k mimosoudnímu jednání, v jehož průběhu – jak lze vyrozumět ze shodných písemných sdělení odvolatelek i závětní dědičky – odvolatelky odstoupily od zpochybňování platnosti závěti pořízené zůstavitelem ve prospěch jeho družky Heleny Š. (účastnice a/) a závětní dědička Helena Š. uznala neplatnost prohlášení o vydědění účastnic b), c) a d) a jejich právo na povinný díl, k jehož vyplacení každé z odvolatelek projevila vůli.

14. Za této situace odvolací soud postupoval podle § 219a odst. 2 o. s. ř., usnesení soudu I. stupně zrušil a věc podle § 221 odst. 1, písm. a) o. s. ř. vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.
15. Jak je z výše uvedeného patrné, v průběhu odvolacího řízení nastala zcela zásadní změna skutkového stavu oproti situaci, která zde byla v řízení před soudem I. stupně. Jestliže nyní účastnice b), c) a d) nezpochybňují platnost závěti a závětní dědička – účastnice a) se s poz. dcerami shoduje v otázce neplatnosti jejich vydědění, s tím, že uznává právo každé z nich na povinný díl (jehož výše 230 541,02 Kč – tak jak je uvedena ve shodných podáních účastnic – odpovídá zásadám uvedeným v ust. § 1654 a násl. o. z.), odvolací soud nemohl postupovat jinak, než napadené usnesení zrušit a vrátit věc k novému rozhodnutí prvoinstančnímu soudu. Z ust. § 185 odst. 3, písm. b) z. ř. s. totiž vyplývá, že v rozhodnutí o dědictví soud rozhodne nebo schválí dohodu o vypořádání povinného dílu pro nepominutelného dědice, bylo-li na něj uplatněno právo. Pokud by k takovému rozhodnutí došlo poprvé až před odvolacím soudem, znamenalo by to nepochybně porušení principu dvojinstančnosti občanského soudního řízení a odnětí účastníkům práva na případný opravný prostředek.
16. Na soudu I. stupně tak nyní bude, aby rozhodl v intencích účastnicemi shodně navrhované dohody, jejíž uzavření ve svých posledních podáních ohlásily. V novém rozhodnutí pak soud I. stupně opětovně rozhodne i o povinnosti účastnic k náhradě nákladů vynaložených na znalecký posudek, o odměně a nákladů soudní komisařky a o nákladech soudního řízení, když tyto výroky napadeného usnesení byly jako akcesorické zrušeny spolu s výrokem II. o potvrzení nabytí dědictví.
17. Odvoláními nenapadený výrok I. zůstal tímto rozhodnutím nedotčen (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 8. února 2021

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu